

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ &
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ.Δ/νση : Χαρ.Τρικούπη 6-10
Ταχ.Κώδικας : 106 79 Αθήνα
Πληροφορίες : Μ.Λυμπέρη
Τηλέφωνο : 2131339778
e-mail : m.lymperi@minfin.gr

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΚΟΙΝ: Βουλευτή κ.Α.Δαβάκη
Δια της Βουλής των Ελλήνων

ΘΕΜΑ: Σχετικά με την υπ' αριθμ. πρωτ.2288/9.5.2022 Αναφορά

Σε απάντηση της υπ' αριθμ.πρωτ.2288/9.5.2022 Αναφοράς που κατέθεσε ο ανωτέρω Βουλευτής, και στο πλαίσιο αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Οικονομικών, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Το Υπουργείο Οικονομικών, ανταποκρινόμενο στις ανάγκες των επιχειρήσεων και των επαγγελματιών που δημιουργήθηκαν εξαιτίας της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού, υλοποίησε δέσμη μέτρων για την άμβλυνση των επιπτώσεων που προκάλεσε στην οικονομία η εμφάνιση και διάδοση της COVID-19.

όπως, ενδεικτικώς και μεταξύ άλλων, με τις

Αριθμ. 3649 ΦΕΚ Β' 3366/30.06.2022 «Παράταση του χρόνου υποβολής της αίτησης για τη λήψη της οικονομικής ενίσχυσης του άρθρου 36 του ν. 4936/2022.»,

Αριθμ. ΓΔΟΥ 33 ΦΕΚ Β' 3350/29.06.2022 «Επανεξέταση αιτήσεων χορήγησης ενίσχυσης με τη μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης της νόσου του κορωνοϊού COVID-19.»

και για το Fuel pass 2 - Τροποποίηση της απόφασης με την υπ' αριθμ. 4105/29.07.2022 «Αντικατάσταση της υπ' αρ. 4091/27.07.2022 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών - Ανάπτυξης και Επενδύσεων - Επικρατείας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης «Καθορισμός του χρόνου έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας, των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για τη λειτουργία της ειδικής εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 67 του ν. 4950/2022 (Α' 128), των απαραίτητων διαλειτουργικοτήτων, της διαδικασίας έκδοσης της ψηφιακής χρεωστικής κάρτας, της πίστωσης της οικονομικής ενίσχυσης, των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για τη λειτουργία αυτής, καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας» (Β' 3995).».

ΦΕΚ Β' 3915/25.07.2022 «Διάθεση χρηματικού ποσού για την ενίσχυση δράσεων αντιμετώπισης των συνεπειών του κορωνοϊού COVID-19.»,

Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΑΤΗ/70517/238 «Προκήρυξη της Δράσης «ΚΙΝΟΥΜΑΙ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ - Β' κύκλος»,

Αριθμ. 4091 ΦΕΚ Β' 3995/28.07.2022 «Καθορισμός του χρόνου έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας, των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για τη λειτουργία της ειδικής εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 67 του ν. 4950/2022 (Α' 128), των απαραίτητων διαλειτουργικοτήτων, της διαδικασίας έκδοσης της ψηφιακής χρεωστικής κάρτας, της πίστωσης της οικονομικής ενίσχυσης, καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας.», όπως αντικαταστάθηκε με την

Αριθμ. 4105 ΦΕΚ Β 4091 - 30.07.2022 «Αντικατάσταση της υπ' αρ. 4091/27.07.2022 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών - Ανάπτυξης και Επενδύσεων - Επικρατείας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης «Καθορισμός του χρόνου έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας, των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για τη λειτουργία της ειδικής εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 67 του ν. 4950/2022 (Α' 128), των απαραίτητων διαλειτουργικοτήτων, της διαδικασίας έκδοσης της ψηφιακής χρεωστικής κάρτας, της πίστωσης της οικονομικής ενίσχυσης, των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για τη λειτουργία αυτής, καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας» (Β' 3995).»,

ΥΠ.ΣΥΝΤ. 66 ΦΕΚΒ 4147-04.08.2022 «Διάθεση χρηματικού ποσού για την ενίσχυση δράσεων αντιμετώπισης των συνεπειών του κορωνοϊού COVID-19.»,

ΥΠΕΝ/ΔΥΔΡ/82196/2205 ΦΕΚ Β 4222 - 10.08.2022 «Πέμπτη τροποποίηση της υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΥΔΡ/12462/333/9.2.2022 κοινής υπουργικής απόφασης «Χορήγηση επιδότησης της κατανάλωσης φυσικού αερίου, σύμφωνα με το άρθρο εξηκοστό πρώτο του ν. 4839/2021» (Β' 603).»,

Αριθμ. οικ. 74196 ΦΕΚ Β 4216 - 10.08.2022 «Κατάρτιση Προγράμματος χορήγησης επιταγών αγοράς βιβλίων έτους 2022.»,

Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/82581/2775 ΦΕΚ Β 4248 - 10.08.2022 «Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ ΔΗΕ/12477/ 435/09.02.2022 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Χορήγηση επιδότησης, από το Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης, της τιμολογητέας κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας των μη οικιακών καταναλωτών» (Β' 603), για την επέκταση χορήγησης επιδότησης τον μήνα Ιούλιο 2022.»,

Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/82559/2774 ΦΕΚ Β 4248 - 10.08.2022 «Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/12468/ 434/09.02.2022 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Χορήγηση επιδότησης, από το Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης, της τιμολογητέας κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας οικιακών καταναλωτών και καταναλωτών ειδικών τιμολογίων, των οποίων οι παροχές συνδέονται στην χαμηλή τάση» (Β' 603), για την επέκταση χορήγησης επιδότησης τον μήνα Ιούλιο 2022.»,

Αριθμ. οικ. 74195 ΦΕΚ Β' 4320/12.08.2022 «Κατάρτιση προγράμματος χορήγησης επιταγών θεάματος χειμερινής περιόδου 2022-2023.»,

Αριθμ. 78564 ΦΕΚ Β' 4530/26.08.2022 «Πρόγραμμα προεργασίας για 10.000 ανέργους νέους, ηλικίας 18-30 ετών.»,

Κ.Υ.Α. 78561/2022 «Επιχορήγηση επιχειρήσεων για την απασχόληση 10.000 ανέργων ηλικίας 45 ετών και άνω.» και

Αριθμ. 4505 ΦΕΚ Β' 4762/10.09.2022 «Τροποποίηση της υπό στοιχεία 3365/03.06.2022 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Επικρατείας και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Καθορισμός της χρονικής διάρκειας της δράσης, του χρόνου έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας, των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για τη λειτουργία της ειδικής εφαρμογής της παρ. 6 του άρθρου 36 ν. 4936/2022 (Α' 105), των απαραίτητων διαλειτουργικοτήτων, των κατηγοριών των δικαιούχων, της διαδικασίας και του χρόνου υποβολής της αίτησης και του περιεχομένου αυτής, της διαδικασίας, του τρόπου υπολογισμού και της διαδικασίας χορήγησης της οικονομικής ενίσχυσης, των περιπτώσεων και της διαδικασίας ανάκτησης τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας» (Β' 2827).»,

Στα ανωτέρω μέτρα περιλαμβάνεται και το μέτρο της επιστρεπτέας προκαταβολής το οποίο είχε ως σκοπό την ενίσχυση επιχειρήσεων ανεξαρτήτως κλάδου, ιδίως των μικρομεσαίων (ΜΜΕ), που έχουν πληγεί λόγω της κρίσης της πανδημίας κατά τους μήνες Μάρτιο 2020 έως Μάρτιο 2021 (επιμέρους διαστήματα ανά κύκλο), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις οικείες υπουργικές αποφάσεις, σημειώνονται τα εξής:

Το μέτρο αφορούσε στην παροχή ενίσχυσης συγκεκριμένου ύψους, το οποίο, πληρουμένων συγκεκριμένων προϋποθέσεων, επιστρέφεται εν μέρει στο κράτος. Ολοκληρώθηκαν επιτυχώς επτά (7) κύκλοι Επιστρεπτέας Προκαταβολής και έχουν χορηγηθεί συνολικά περίπου 8,3 δισ. ευρώ σε 605.586 δικαιούχους.

Με την έκδοση σχετικών αποφάσεων (ΦΕΚ Β΄ 5303, 5305, 5306, 5307, 5308), μειώθηκε το ποσοστό επιστροφής όλων των κύκλων της Επιστρεπτέας Προκαταβολής, ανάλογα με την πτώση των ακαθάριστων εσόδων κάθε επιχείρησης.

Συγκεκριμένα, εφόσον έχει τηρηθεί η ρήτρα διατήρησης εργαζομένων που προβλεπόταν σε κάθε κύκλο Επιστρεπτέας Προκαταβολής, παρέχεται η δυνατότητα επιστροφής των κάτωθι ποσοστών της ενίσχυσης:

α) Για επιχειρήσεις που έχουν κάνει έναρξη εργασιών πριν από την 1η Ιανουαρίου 2019, δεν άνοιξαν υποκατάστημα από την 1η Απριλίου 2019 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020 και έχουν θετικά ακαθάριστα έσοδα το 2019:

- 25% της ενίσχυσης, εφόσον η μείωση των ακαθάριστων εσόδων του 2020 της επιχείρησης ξεπερνά το 70%, σε σχέση με το 2019, και η επιχείρηση παρουσιάζει ζημίες προ φόρων ή
- 33,3% της ενίσχυσης, εφόσον η μείωση των ακαθάριστων εσόδων του 2020 της επιχείρησης ανέρχεται τουλάχιστον σε 30% και έως 70%, σε σχέση με το 2019, και παρουσιάζει ζημίες προ φόρων ή
- 50% της ενίσχυσης, για τις λοιπές επιχειρήσεις.

β) Για νέες επιχειρήσεις που έχουν κάνει έναρξη εργασιών μετά την 1η Ιανουαρίου 2019 ή για επιχειρήσεις που άνοιξαν υποκατάστημα από την 1η Απριλίου 2019 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020 ή έχουν μηδενικά ακαθάριστα έσοδα το 2019:

- 25% της ενίσχυσης, εφόσον η μείωση των ακαθάριστων εσόδων του 2020 της επιχείρησης ξεπερνά το 30%, σε σχέση με τα έσοδα του 2019, και η επιχείρηση παρουσιάζει ζημίες προ φόρων ή
- 33,3% της ενίσχυσης, για τις λοιπές επιχειρήσεις.

Παράλληλα, αυξήθηκαν οι δόσεις για την αποπληρωμή του επιστρεπτέου ποσού της ληφθείσας ενίσχυσης σε εξήντα (60) ισόποσες μηνιαίες δόσεις οι οποίες είναι πλέον άτοκες.

Τέλος, πρόσφατα με σχετικές αποφάσεις (ΦΕΚ Β΄ 2614, 2615, 2626, 2659, 2669, 2670 και 2674) η περίοδος χάριτος παρατάθηκε έως την 30η Ιουνίου 2022, με την πρώτη δόση να καθίσταται πληρωτέα την 29η Ιουλίου 2022, ενώ παρατάθηκε και η προθεσμία μέχρι την οποία είναι η δυνατή η εφάπαξ καταβολή του επιστρεπτέου ποσού της ληφθείσας ενίσχυσης με έκπτωση 15% επί του επιστρεπτέου ποσού, ως και την 29η Ιουλίου 2022. Επιπρόσθετα, οι δόσεις για την αποπληρωμή του επιστρεπτέου ποσού της ληφθείσας ενίσχυσης αυξήθηκαν σε ενενήντα έξι (96) ισόποσες άτοκες μηνιαίες δόσεις.

Β. Το Υπουργείο Οικονομικών λαμβάνει υπόψη του ότι οι οικονομικές δυνατότητες των πολιτών και των επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται σε όλο το εύρος της οικονομίας, δεν είναι οι ίδιες και ότι η λήψη μέτρων οικονομικής ενίσχυσης και η παροχή οικονομικών διευκολύνσεων για την περαιτέρω στήριξή τους είναι καταλυτικής σημασίας για τη κοινωνική συνοχή και την αντιμετώπιση των απρόσμενων εξελίξεων των τελευταίων ετών, ενώ αναδεικνύει την κρατική ευθύνη.

Το Υπουργείο Οικονομικών, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, έχει ήδη προβεί σε στοχευμένες ενέργειες και πλήθος μέτρων ανακούφισης και διευκόλυνσης των δανειοληπτών, με σκοπό την αντιμετώπιση του προβλήματος του ιδιωτικού χρέους. Το πρόβλημα της υπερχρέωσης καλούνται να αντιμετωπίσουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως της ιδιότητας αυτών ως πρωτοφειλετών, συνοφειλετών ή εγγυητών, τόσο στο πλαίσιο των έκτακτων προβλημάτων που ανέκυψαν τα τελευταία χρόνια, όπως αυτό της πανδημίας του κορωνοϊού ή/και φυσικών καταστροφών, όσο και σε γενικότερη βάση, εξαιτίας της πολυετούς οικονομικής κρίσης.

Οι ρυθμίσεις που εισήχθησαν αφορούν στην ανακούφιση και διευκόλυνση των οφειλετών, συμπεριλαμβανομένων και των συνοφειλετών και εγγυητών, που έχουν περιέλθει σε δυσχέρεια αποπληρωμής των χρεών τους, είτε αφορούν σε ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το δημόσιο (ΑΑΔΕ και ΕΦΚΑ) ή αφορούν σε δανειακές υποχρεώσεις έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων (τράπεζες και διαχειριστές δανείων).

Πιο συγκεκριμένα, επί του θέματος, που θέτετε στο τρίτο ερώτημά της (Β) παραγράφου και αφορά την χορήγηση διετούς τουλάχιστον περιόδου χάριτος σε υφιστάμενα δάνεια και σε ρυθμισμένες οφειλές, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

I. ΝΕΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΧΡΕΩΝ, ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΗΗ – 2^η ΕΥΚΑΙΡΙΑ

Η αντιμετώπιση της υπερχρέωσης αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους του Υπουργείου Οικονομικών. Για το σκοπό αυτό ψηφίστηκε ο Νόμος 4738/2020 (ΦΕΚ Α' 207/27-10-2020) σχετικά με τη ρύθμιση οφειλών και την παροχή 2^{ης} ευκαιρίας, ο οποίος:

εναρμονίζει την αντίστοιχη Ευρωπαϊκή Οδηγία 1023/2019 περί πλαισίου για την προληπτική αναδιάρθρωση, την απαλλαγή από τα χρέη και τις ανικανότητες ή την έκπτωση οφειλετών, καθώς και την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 1132/2017 για την αναδιάρθρωση και την αφερεγγυότητα.

αποτελεί μόνιμο πλαίσιο και εργαλείο αντιμετώπισης του χρέους νοικοκυριών και επιχειρήσεων (δηλ. δεν έχει έκτακτο / προσωρινό χαρακτήρα και δεν έχει ημερομηνία λήξης).

αντικαθιστά όλα τα υφιστάμενα επιμέρους έκτακτα / προσωρινά εργαλεία ρύθμισης οφειλών που υπήρχαν μέχρι σήμερα (υπερχρεωμένα νοικοκυριά, προστασία πρώτης κατοικίας, εξωδικαστικός μηχανισμός, πτωχευτικός κώδικας κλπ).

διέπει συνολικά τη διευθέτηση του ιδιωτικού χρέους προς δημόσιο (ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ κλπ), τράπεζες, διαχειριστές δανείων (funds, servicers) και λοιπούς ιδιώτες (π.χ. προμηθευτές, εργαζόμενους). Ο Νόμος αυτός τέθηκε σε ισχύ το 2021 ως εξής:

από 1η Μαρτίου 2021 ισχύουν οι διατάξεις σχετικά με τη ρύθμιση οφειλών (μέσω της διαδικασίας της εξυγίανσης) ή τη διαγραφή όλων των οφειλών (μέσω της διαδικασίας πτώχευσης και απαλλαγής οφειλών – 2^{ης} ευκαιρίας) των μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων, καθώς και φυσικών προσώπων με επιχειρηματική δραστηριότητα, με περιουσία άνω των 350.000 ευρώ και κύκλο εργασιών άνω των 700.000 ευρώ.

από 1^η Ιουνίου 2021 ισχύουν οι διατάξεις σχετικά με τη ρύθμιση οφειλών (μέσω της διαδικασίας του εξωδικαστικού μηχανισμού) ή τη διαγραφή όλων των οφειλών (μέσω της διαδικασίας πτώχευσης και απαλλαγής οφειλών – 2^{ης} ευκαιρίας) των φυσικών προσώπων – νοικοκυριών, καθώς και όλων των επιχειρήσεων.

Ειδικά, όσον αφορά τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, οι οφειλέτες (φυσικά και νομικά πρόσωπα) μπορούν με μια ενιαία αίτηση να ρυθμίσουν συνολικά, χωρίς προσφυγή στο δικαστήριο, τις οφειλές τους:

προς το Δημόσιο (ΑΑΔΕ / ΔΟΥ) και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ / ΚΕΑΟ) σε έως 240 δόσεις

προς τράπεζες και διαχειριστές δανείων σε έως 420 δόσεις.

Βασικό κομμάτι της ρύθμισης οφειλών αποτελεί και η μερική διαγραφή χρέους, αφού ο οφειλέτης που εντάσσεται στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών δύναται να λάβει διαγραφή χρέους:

- προς το Δημόσιο έως 75% επί της βασικής οφειλής, καθώς και έως 95% επί των προσαυξήσεων.
- προς τις τράπεζες και διαχειριστές δανείων έως 80% επί της βασικής οφειλής, καθώς και έως 100% επί των τόκων.

Ωστόσο, θα πρέπει να πληρούνται όλοι οι κανόνες και προϋποθέσεις, όπως καθορίζονται από το Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο, οι σημαντικότεροι εκ των οποίων είναι:

- να έχει πραγματική οικονομική αδυναμία, τόσο ο οφειλέτης όσο και οι συνοφειλέτες και εγγυητές του
- η εμπορική αξία της περιουσίας του οφειλέτη, των συνοφειλετών και των εγγυητών του να είναι μικρότερη του ύψους της οφειλής.

Η ηλεκτρονική πλατφόρμα του νέου εξωδικαστικού μηχανισμού παράγει μια αυτόματη ρύθμιση οφειλών, βάσει της αξίας της περιουσίας και του διαθέσιμου εισοδήματος, μετά την κάλυψη των εύλογων και ανελαστικών δαπανών, του οφειλέτη, των συνοφειλετών και εγγυητών του. Εφόσον ο οφειλέτης επιθυμεί, δύναται να προβεί και σε μια διαπραγμάτευση με τους ιδιώτες πιστωτές, αξιοποιώντας τις υπηρεσίες ενός πιστοποιημένου διαμεσολαβητή, με σκοπό τη δημιουργία μιας προσωποποιημένης πρότασης ρύθμισης οφειλών.

Επισημαίνεται ότι έχει ληφθεί ειδική νομική πρόνοια, ώστε μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού, να παρέχεται και η δυνατότητα ρύθμισης δανείων για τα οποία έχει παρασχεθεί η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Μέσω της ρύθμισης των ανωτέρω οφειλών με ευνοϊκό και μακροπρόθεσμο τρόπο επιτυγχάνεται και η αναστολή των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης, όπως διαταγές πληρωμής, κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών, καθώς και δεσμεύσεις και πλειστηριασμοί στην κινητή και ακίνητη περιουσία του οφειλέτη.

Επιπροσθέτως, χορηγείται για 5 έτη Κρατική επιδότηση της δόσης των δανείων με υποθήκη / προσημείωση στην 1^η κατοικία των ευάλωτων νοικοκυριών, ύψους έως 210 ευρώ μηνιαίως (ανάλογα με τη σύνθεση / μέλη του νοικοκυριού).

Παράλληλα, στο νέο μηχανισμό, έχουν ενσωματωθεί ειδικές δικλείδες ασφαλείας, ώστε να μην υπάρξει κατάχρηση ευνοϊκών ρυθμίσεων από στρατηγικούς κακοπληρωτές.

Με τις ανωτέρω ευνοϊκές ρυθμίσεις οφειλών στηρίζονται αποτελεσματικά τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις, ώστε να προστατεύσουν την περιουσία τους, τόσο την 1^η κατοικία όσο και την επαγγελματική στέγη ή άλλο επαγγελματικό τους ακίνητο, που αντίστοιχα αξιοποιούν.

Εάν κάποιος οφειλέτης αδυνατεί να εξυπηρετήσει μια μακροπρόθεσμη ρύθμιση οφειλών, τότε έχει τη δυνατότητα να προβεί σε πλήρη διαγραφή όλων των οφειλών, μέσω της διαδικασίας πτώχευσης και απαλλαγής οφειλών, με σκοπό να λάβουν τη 2^η ευκαιρία. Σε αυτή την περίπτωση ρευστοποιείται η περιουσία του οφειλέτη, πλην της 1^{ης} κατοικίας των ευάλωτων νοικοκυριών, η οποία αποκτάται από έναν ιδιωτικό Φορέα, ο οποίος υποχρεούται να τη μισθώσει πίσω στον οφειλέτη για 12 έτη. Το Κράτος παρέχει μηνιαίο επίδομα στέγασης στα ευάλωτα νοικοκυριά, με σκοπό να στηρίξει την κάλυψη των υποχρεώσεων στέγασης και να αποφευχθούν οι εξώσεις. Επίσης, ο Φορέας υποχρεούται να πωλήσει την κατοικία στον πολίτη, εφόσον ανακάμψει οικονομικά, συνεπώς ο οφειλέτης δύναται να επαναποκτήσει την ιδιοκτησία της 1^{ης} κατοικίας του, εντός 12 ετών. Σημειώνεται ότι, σημαντικό εργαλείο στήριξης των αποδεδειγμένα οικονομικά ευάλωτων συμπολιτών μας, για το χρονικό διάστημα μέχρι τη μεταβίβαση της κατοικίας τους στον ανωτέρω Φορέα, αναδεικνύεται και το νέο ενδιάμεσο Πρόγραμμα Κρατικής Στήριξης Πρώτης Κατοικίας Ευάλωτων Νοικοκυριών, το οποίο θεσπίσθηκε δυνάμει του ν. 4916/2022 - βλ. κατωτέρω υπό II).

Συνεπώς οι οφειλέτες, συμπεριλαμβανομένων και των εγγυητών, έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν όλα τα χρέη τους και να αποφύγουν κατασχέσεις και πλειστηριασμούς, μέσω της δυνατότητας ρύθμισης ή απαλλαγής από τις οφειλές τους, όπως προβλέπει ο νέος Νόμος.

Στην ανωτέρω διαδικασία εντάσσονται και οι οφειλές, οι οποίες προέρχονται από δάνεια, τα οποία ελήφθησαν με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, όπως και οι οφειλές σε υπό εκκαθάριση πιστωτικά ιδρύματα, τα οποία εν συνεχεία ανέλαβε η Ενιαία Εκκαθάριση ΡQH Α.Ε.

II. ΕΝΔΙΑΜΕΣΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΕΥΑΛΩΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ

Με τα α. 13 επ. του ν. 4916/2022 (Α' 65) εισηχθή Πρόγραμμα Συνεισφοράς του Δημοσίου με ωφελούμενους ευάλωτους οφειλέτες και για το χρονικό διάστημα μέχρι τη μεταβίβαση της κατοικίας τους στο Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης του ν. 4738/2020 (πρβλ. υπό Ι).

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Πρόγραμμα αυτό, το Δημόσιο συνεισφέρει στις δόσεις που είναι αναγκαίες για την αναστολή της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης που έχει εκκινήσει κατά της κύριας κατοικίας του οφειλέτη ή της διαδικασίας εκποίησης της κατοικίας αυτής στο πλαίσιο της πτώχευσης, και έχει τα κάτωθι βασικά χαρακτηριστικά:

- Κρατική επιδότηση της δόσης του στεγαστικού δανείου των ευάλωτων οφειλετών
- Κρατική επιδότηση από 70 έως 210 ευρώ μηνιαίως
- Κρατική επιδότηση μηνιαίας δόσης δανείων για 15 μήνες
- Αναστολή μέτρων των πιστωτών (π.χ. κατασχέσεις, πλειστηριασμοί και εξώσεις)

Προϋπόθεση για την ένταξη στο πρόγραμμα και την παροχή Κρατικής επιδότησης είναι η πλήρωση των κριτηρίων επιλεξιμότητας - εισοδηματικά, περιουσιακά και λοιπά κριτήρια - που θεσπίστηκαν και ισχύουν στο προνοιακό πρόγραμμα «Επίδομα Στέγασης» (ΚΥΑ 71670, ΦΕΚ 4500/Β/29-09-2021), σύμφωνα με τα οποία:

α) το συνολικό εισόδημα δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 7.000 ευρώ για μονοπρόσωπο νοικοκυριό, προσαυξανόμενο κατά 3.500 ευρώ για κάθε μέλος του νοικοκυριού και έως του ποσού των 21.000 ευρώ ετησίως, ανεξαρτήτως της σύνθεσης του νοικοκυριού.

β) η συνολική φορολογητέα αξία της ακίνητης περιουσίας δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό των 120.000 για μονοπρόσωπο νοικοκυριό, προσαυξανόμενη κατά 15.000 ευρώ για κάθε πρόσθετο μέλος και έως του ποσού των 180.000 ευρώ.

Επιπλέον, εφαρμόζεται το περιουσιακό όριο αναφορικά με καταθέσεις, ομόλογα, μετοχές κ.λπ. το οποίο ισχύει για το «Επίδομα Στέγασης».

Τα εν λόγω κριτήρια ελέγχονται και διασταυρώνονται κατά την έκδοση βεβαίωσης ευάλωτου, η οποία είναι απαραίτητη για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα και εκδίδεται από ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους. Το πρόγραμμα υλοποιείται μέσω ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας, που αναπτύσσεται από την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους.

Με τη λήξη του προγράμματος αυτού, οι ευάλωτοι οφειλέτες οι οποίοι θα αδυνατούν να εξυπηρετήσουν μια μακροχρόνια και βιώσιμη ρύθμιση, θα πρέπει να απευθυνθούν στον ειδικό Φορέα του Νόμου 4738/2020 για τη ρύθμιση οφειλών και την παροχή 2ης ευκαιρίας.

III. ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Οι οφειλέτες, συμπεριλαμβανομένων και των εγγυητών, δύνανται να προβαίνουν σε ρύθμιση των οφειλών τους, αξιοποιώντας τις διατάξεις του Νόμου 4224/2013 για τον Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών και Διαχειριστών Δανείων, όπως έχει αναθεωρηθεί και ισχύει, δυνάμει της Απόφασης 392/1/31.5.2021 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος (ΦΕΚ 2411/Β/2021). Περιλαμβάνει δανειολήπτες όλων των ειδών, όπως μισθωτοί, συνταξιούχοι, εργαζόμενοι, ελεύθεροι επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενοι, μικρές επιχειρήσεις (π.χ. μικρέμποροι), εταίροι κλπ, με έσοδα / εισόδημα / κύκλο εργασιών έως 1 εκατ. ευρώ σε ετήσια βάση.

Ειδικότερα, παρέχεται η δυνατότητα μιας εξωδικαστικής διαδικασίας ρύθμισης οφειλών των δανειοληπτών απευθείας / διμερώς με την τράπεζα ή διαχειριστή δανείων. Η ρύθμιση αυτή διαμορφώνεται σύμφωνα με την αξία των περιουσιακών στοιχείων και την ικανότητα αποπληρωμής

(δηλαδή τα εισοδήματα / έσοδα και τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης) του οφειλέτη και των συνοφειλετών και εγγυητών του.

Εφόσον οι οφειλέτες τηρούν το συμφωνημένο πλάνο ρύθμισης οφειλών, μπορούν να αποφύγουν μέτρα των πιστωτών εναντίον της περιουσίας τους (συμπεριλαμβανομένων των τραπεζικών τους καταθέσεων) και να προστατεύσουν την πρώτη κατοικία, την επαγγελματική τους στέγη ή άλλα επαγγελματικά τους ακίνητα, τα οποία αξιοποιούν.

Στην ανωτέρω διαδικασία εντάσσονται και οι οφειλές σε υπό εκκαθάριση πιστωτικά ιδρύματα, τα οποία εν συνεχεία ανέλαβε η Ενιαία Εκκαθάριση ΡQH Α.Ε.

IV. ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ

Από το ως άνω θεσμικό και νομικό πλαίσιο προκύπτει ευχερώς ότι υπάρχει στην υπηρεσία κάθε πολίτη με οικονομική αδυναμία, είτε οφειλέτη ή εγγυητή, ένα πλέγμα ρύθμισης οφειλών και προστασίας της κύριας κατοικίας, καθώς και της λοιπής παραγωγικής περιουσίας του. Εφόσον οι πολίτες και οι επιχειρήσεις υπαχθούν στα ανωτέρω εργαλεία διαχείρισης των οφειλών τους αποτρέπονται συναφώς και οι επταπειλούμενοι πλειστηριασμοί.

Επιπρόσθετα, το ως άνω τιθέμενο θεσμικό και νομικό πλαίσιο προσαρμόζεται διαρκώς στις ανάγκες και στις απρόοπτες μεταβολές συνθηκών. Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί ότι σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο (Ευρωπαϊκές Οδηγίες για την αφερεγγυότητα και Κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών) η ρύθμιση οφειλών θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη συγκεκριμένες παραμέτρους του οφειλέτη, όπως η ικανότητα αποπληρωμής του (δηλ. τα εισοδήματα και οι εύλογες δαπάνες διαβίωσης) και η πραγματική / εμπορική αξία της περιουσίας του. Επιπρόσθετα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη αυτές οι παράμετροι οικονομικού χαρακτήρα και για τους συνοφειλέτες και εγγυητές του οφειλέτη. Πρέπει να σημειωθεί ότι βασική παράμετρο για τη διενέργεια ρύθμισης οφειλής αποτελεί η πραγματική οικονομική αδυναμία του οφειλέτη (και κατ' επέκταση και των συνοφειλετών και εγγυητών του), που πρέπει να αποδεικνύεται με συγκεκριμένα τεκμήρια. Βάσει των ανωτέρω, **γίνεται κατανοητό ότι καθίσταται ανέφικτη η θέσπιση μιας «οριζόντιας» ρύθμισης οφειλών σε μια ομάδα οφειλετών βάσει άλλων χαρακτηριστικών (π.χ. ίδια γεωγραφική περιοχή ή που συνέβησαν τα ίδια συμβάντα ή που εκπονούν το ίδιο επάγγελμα ή που έχουν την ίδια ιδιότητα), τα οποία δεν λαμβάνουν υπόψη ταυτόχρονα την πραγματική οικονομική κατάσταση του κάθε οφειλέτη (και κατ' επέκταση και των συνοφειλετών και εγγυητών του).** Για το σκοπό αυτό, όλοι οι εμπλεκόμενοι οφειλέτες (δηλ. πρωτοφειλέτες, συνοφειλέτες και εγγυητές), εφόσον έχουν οικονομική αδυναμία, θα πρέπει να προβούν ξεχωριστά ο καθένας τους στη διενέργεια της διαδικασίας ρύθμισης οφειλών, μέσω της οποίας θα πρέπει να αποδείξουν την οικονομική αδυναμία τους και να λάβουν την κατάλληλη ρύθμιση οφειλής που αντιστοιχεί στο επίπεδο αδυναμίας τους.

Εν κατακλείδι, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους με αίσθημα ευθύνης, ορθολογισμού και αλληλεγγύης μετέχει των κρίσιμων εξελίξεων και συμβάλλει με συνέπεια στο έργο του Υπουργείου Οικονομικών, αξιοποιώντας ιδίως την εμπειρία της στη λειτουργία των νομοθετικών εργαλείων ρύθμισης οφειλών, καταθέτοντας τη γνώση της για θεσμική ευελιξία και αντικειμενική αναγνώριση της οικονομικής αδυναμίας των πολιτών στο πλαίσιο των ρυθμίσεων οφειλών, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας και τους περιορισμούς των οδηγιών και κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Γ. Αναφορικά με την παροχή δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, αυτή παρέχεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 91 έως 108 του ν.4549/2018(Α105).

Δ. Όσον αφορά στα φορολογικά αιτήματα που τίθενται στην αναφορά, σας γνωρίζουμε ότι ο Νόμος 2859/2000 (Κώδικας ΦΠΑ) αποτελεί μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο της ενωσιακής νομοθεσίας και συγκεκριμένα της Κωδικοποιημένης Οδηγίας ΦΠΑ 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου. Στην οδηγία αυτή προβλέπεται το ελάχιστο ύψος των συντελεστών ΦΠΑ, κανονικού και μειωμένου, που υποχρεώνονται να εφαρμόζουν τα κράτη μέλη. Επιπλέον, τα κράτη μέλη δεν έχουν την δυνατότητα να επιβάλλουν μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ, παρά μόνο στα αγαθά και τις υπηρεσίες που περιέχονται στο Παράρτημα ΙΙΙ της Οδηγίας.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών παρακολουθούν συνεχώς τις εξελίξεις που σχετίζονται με την αποτελεσματική εφαρμογή της φορολογικής πολιτικής, καθώς και τις επιπτώσεις της ακρίβειας στις επιχειρήσεις, στους εργαζόμενους και στην οικονομία γενικότερα. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζονται αιτήματα φορέων και πολιτών για βελτιώσεις και ελαφρύνσεις στη φορολογία και αν κριθεί σκόπιμο, το Υπουργείο Οικονομικών θα προβεί σε νέες πρωτοβουλίες στήριξης των πληγέντων από την ακρίβεια, στο πλαίσιο των δημοσιονομικών δυνατοτήτων της χώρας.

Οι τελικές αποφάσεις για τις όποιες μεταβολές στη φορολογική πολιτική λαμβάνονται με γνώμονα την συμβατότητα με το **ενωσιακό** δίκαιο.

Επιπρόσθετα, σας επισυνάπτουμε το υπ' αριθμ. ΔΕΕΦ Α 1057166/27.6.2022 έγγραφο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημ.Εσόδων.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Συν/να: δύο σελίδες

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αν.Υπουργού
3. Γραφείο Υφυπουργού
4. Υπηρεσία Συντονισμού